

Bevraging Integratie van vluchtelingen

29 mei 2017

Inhoud

1 Inleiding	2
2 Bevraging	4
2.1 Wie kreeg de bevraging?	4
2.2 Thema's bevraging:	4
3 Vlaamse subsidies.....	5
4 Opvang	5
5 Toegang tot de gezondheidszorg.....	7
6 Wonen	7
7 Onderwijs.....	9
8 Opleiding & Werk.....	9
9 Vrijwilligerswerking	10
10 Communicatie met anderstaligen	11
10.1 Sociaal tolken.....	11
10.2 NT2 aanbod	11
10.3 Taalpromotie: Oefenkansen Nederlands	12
Besluit.....	13
Bijlage 1: Verdeling Vlaamse middelen.....	20
Bijlage 2: Gemeenten die subsidies ontvangen voor integratiebeleid	24
Bijlage 3 Gemeenten die in aanmerking komen voor de subsidie op voorwaarde dat er bijkomende middelen waren voor de begroting 2015. 51 gemeenten	26
Bijlage 4: Projectsubsidies Intergemeentelijke Samenwerking (IGS): (projectoproep 2015)....	27
Bijlage 5: Info Inburgering: wie is inburgeraar?	28
Bijlage 6: Lijst van de lokale besturen die hebben deelgenomen aan de bevraging	31

1 Inleiding

In de zomer van 2015 werden we in West-Europa geconfronteerd met een bijzondere toename van vluchtelingen. In 2015 werden er in ons land in totaal 35.476 asielaanvragen ingediend, goed voor 44.760 personen. De federale overheid ging ervan uit dat 22.000 mensen zich permanent in Vlaanderen zouden komen vestigen. De VVSG –de koepel van de Vlaamse lokale besturen- zag daarbij twee grote uitdagingen: voldoende opvangplaatsen en de integratie in de maatschappij.

Opvang

De federale overheid trok de juiste lessen uit de vorige asielcrisis en maakte voldoende middelen vrij zodat elke asielzoeker een opvangplaats kon krijgen. Dat was ook nodig om te vermijden dat asielzoekers, bij gebrek aan opvang, bij het OCMW zouden moeten aankloppen voor financiële steun tijdens de opvangprocedure. De lokale besturen reageerden snel en positief op de oproep van de regering om extra plaatsen in lokale opvanginitiatieven (verder: “LOI”) te vinden en te openen. De VVSG was nooit voorstander van een verplicht spreidingsplan maar heeft zich constructief opgesteld en maximaal ingezet op rechtvaardige criteria, een transparante berekening en duidelijke communicatie.

Integratie

Opvang is één zaak, de grootste uitdaging is uiteraard de integratie van alle vluchtelingen die een verblijfsrecht krijgen zodat ze volwaardig deel kunnen uitmaken van onze maatschappij. In de herfst van 2015 vroeg de VVSG aan de Vlaamse regering ondersteuning voor de lokale besturen voor de integratie van de toestromende vluchtelingen. Na enkele maanden onderhandelen keurde de Vlaamse Regering op 13 mei 2016 de voorwaarden goed voor “de toekenning van subsidies aan gemeenten in het kader van de vluchtelingeninstroom”. Op basis van objectieve criteria besliste Vlaanderen een subsidie te geven aan die gemeenten waar de problematiek zich het meest ernstig voordoet. Om in aanmerking te komen voor subsidie moet een gemeente ‘minstens 10 personen hebben die asielzoeker erkende vluchteling of subsidiair beschermde zijn die een inburgeringstraject moeten volgen’.

Deze middelen werden in twee schijven van 10 miljoen euro toegekend bij ministerieel besluit van 13 juli 2016 en 24 november 2016. Op 23 december 2016 heeft de Vlaamse Regering beslist het bedrag van 20 miljoen euro op te trekken naar 22,554 miljoen euro. De verdeling van deze extra derde schijf van 2,554 miljoen euro gebeurde volgens dezelfde modaliteiten als de tweede schijf.

De gemeenten kunnen de middelen aanwenden voor de ontwikkeling van een aanpak op maat binnen 2 beleidsprioriteiten:

- Het opnemen van de lokale regie inzake de vluchtelingenproblematiek
- Versterken van het bestaande aanbod.

De middelen moeten ingezet worden om de noden in het kader van de vluchtelingencrisis – en meer bepaald in het kader van de verhoogde instroom van erkende vluchtelingen en subsidiair beschermden – op te vangen. Ze mogen niet ingezet worden voor opdrachten die toebehoren tot de bevoegdheden van de federale overheid, bijvoorbeeld in het kader van de opvang van asielzoekers.

Verdeling van de subsidies onder de gemeenten, zie detail in bijlage

- Er zijn 101 Gemeenten die zowel bij de eerste als tweede schijf middelen kregen,
- Er zijn 9 gemeenten die niet bij de eerste schijf, maar wel bij de tweede schijf middelen kregen
- Er zijn 55 Gemeenten die wel middelen krijgen bij de eerste schijf, maar geen bij de tweede schijf kregen
- 143 Gemeenten kregen noch bij schijf 1, noch bij schijf 2 middelen

De VVSG voerde deze bevraging uit om na te gaan hoe lokale besturen –gemeenten en OCMW's- de asielcrisis hebben ervaren. We gingen ook na waar vandaag de grootste troeven, uitdagingen en knelpunten zitten op vlak van integratie.

2 Bevraging

2.1 Wie kreeg de bevraging?

Alle Vlaamse gemeenten en OCMW's kregen een vragenlijst over verschillende thema's. 222 verschillende lokale besturen hebben aan de bevraging meegewerkt. Hierbij wordt geen onderscheid gemaakt tussen gemeente en OCMW.

Dit aantal ligt boven de vereiste steekproefgrootte van 172 elementen, hierbij rekening houdend met een betrouwbaarheidsinterval van 95%.

2.2 Thema's bevraging:

- Aanbod NT2
- Burgerzaken
- Communicatie met anderstaligen
- Extra federale subsidies OCMW
- (Flankerend) onderwijs
- Lokaal integratiebeleid
- Opvang van asielzoekers (LOI)
- Opvang van asielzoekers (niet -LOI)
- Regierol van de gemeenten rond integratie en/of samenwerking met andere partners
- Samenwerken met vrijwilligers
- Samenwerking met Fedasil
- Samenwerking met het Agentschap Integratie & Inburgering (vroegere Onthaalbureaus, Integratiecentra, Huizen van het Nederlands)
- Taalpromotie: Oefenkansen Nederlands
- Toeleiden naar gezondheidszorg
- Toeleiden naar werk
- Toeleiden naar wonen
- Vlaamse subsidies voor de integratie van vluchtelingen naar gemeenten (2016)

- Werken met cijfermateriaal bv LIIM

3 Vlaamse subsidies

Meer dan de helft van de respondenten (55%) heeft een subsidie gekregen, 22% niet, 23% blijft het antwoord schuldig. De subsidie wordt vooral besteed aan projecten (72%); twee op drie geven aan dat de middelen naar personeel gaan.

De meest gefinancierde thema's zijn wonen, onthaalbeleid, taalpromotie en werk. Als de middelen naar andere lokale partners worden overgedragen, dan is het OCMW wel de belangrijkste. Bijna de helft stelt dat 80 tot 100% van de middelen naar het OCMW gaan.

4 Opvang

1. Lokale besturen trouwe opvangpartners van de federale overheid

In volle opvangcrisis waren de OCMW's een trouwe opvangpartner voor de federale overheid. Op korte tijd creëerden ze op vraag van federaal staatssecretaris van Asiel en Migratie Theo Franken bijna 2.000 bijkomende opvangplaatsen in de LOI.

In het voorjaar van 2016 begon het aantal asielaanvragen echter plots sterk te dalen. Heel wat LOI-plaatsen stonden maandenlang leeg (in juni 2016 37%, in oktober 35%). Vandaag hebben 55,6 % van de OCMW's vrije LOI-plaatsen. Leegstand heeft nochtans financiële gevolgen voor de OCMW's. Voor een lege LOI-plaats krijgt het OCMW slechts 40% van de subsidie om de vaste kosten te betalen. Concreet is dat 15,11 euro i.p.v. 37,77 euro voor een plaats voor een volwassene. Bij langdurige en/of te hoge leegstand, volstaat dat niet en moet het OCMW geld bijleggen. Dit verklaart ook de vraag van de OCMW's om asielzoekers met een hoge kans op

een positieve beslissing na vier weken in plaats van vier maanden verblijf in een collectief opvangcentrum aan een LOI toe te wijzen.

Dit is meteen ook een reden waarom meer dan 1 op drie (36 %) van de respondenten neen zegt op de vraag of ze bereid zijn om in de toekomst nog voor bijkomende opvangplaatsen te zorgen. Uitbreiden van het LOI heeft telkens gevolgen voor personeel en het huren of aankopen van woningen bij een reeds schaarse woningmarkt.

2. Gezinshereniging

De VVSG peilde ook naar mogelijke gezinshereniging bij de LOI-bewoners. ('Hoeveel bewoners zullen er volgens u een gezinshereniging indienen?').

Ongeveer de helft van de respondenten blijft het antwoord op deze vraag schuldig. Ongeveer de helft gaat uit van een gezinshereniging met 1 tot 3 personen.

3. Termijn om het LOI te verlaten

Meer dan de helft van de respondenten oordeelt dat de gemiddelde tijd waarop een bewoner het LOI kan verlaten tussen de drie en vier maanden ligt. Eén op vijf stelt dat de gemiddelde tijd meer dan 5 maanden bedraagt. Nochtans stelt de regelgeving dat de erkende vluchteling/subsidiar beschermde het LOI in principe binnen de twee maanden moet verlaten. Meer dan de helft van de respondenten vindt die termijn niet haalbaar. Dit lukt slechts zeer uitzonderlijk. Bij één op vijf lukt dit enkel door de verlenging van de twee maanden met telkens 1 maand.

4. Samenwerking Fedasil

De respondenten beoordelen de algemene samenwerking met Fedasil (Federaal agentschap voor de opvang van asielzoekers) als goed tot uitstekend. Fedasil heeft wel nog werk aan haar communicatie; zeker over sluiting van een opvangcentrum werden lokale besturen in het ongewisse gelaten. Gevoelig waren en zijn de verhuis van leerplichtige kinderen en het uitblijven van reacties op vragen die hierover worden gesteld.

Werk aan de winkel voor Fedasil voor 'de instructies'. Bijna de helft van de respondenten vindt dat deze onduidelijk tot zeer onduidelijk zijn, en er zijn er ook gewoon teveel. Veelal kunnen deze instructies zonder extra informatie niet worden opgevolgd.

5 Toegang tot de gezondheidszorg

De vluchtelingen botsen op verschillende drempels voor de toegang tot de gezondheidszorg. De respondenten wijten dit vooral aan taalproblemen (85%), moeilijke toegang tot psychische hulpverlening (70%) en ook wel aan onvoldoende kennis van de werking van ons gezondheidssysteem (62%).

De samenwerking met huisartsen en apothekers wordt overwegend als goed tot zelfs zeer goed geciteerd. Met ziekenhuizen, tandartsen, oogartsen loopt de samenwerking minder vlot. Ook met de CLB's loopt de samenwerking minder goed. Het aandeel respondenten dat die samenwerking als eerder slecht of slecht beoordeelt, is wel een absolute minderheid.

Toegankelijke geestelijke gezondheidszorg: groot probleem

Bijna de helft van de respondenten vindt dat 40 tot 60% van de vluchtelingen psychosociale begeleiding kunnen gebruiken. Vooral stress, depressie, lichamelijke klachten (hoofdpijn, hartkloppingen...), slaapproblemen komen heel vaak voor.

Bijna drie kwart van de respondenten geeft aan dat er onvoldoende aanbod is aan psychologische hulpverlening, slechts 13% laat weten dat er voldoende aanbod is.

6 Wonen

Meer dan zestig procent van de burgemeesters en OCMW-voorzitters in Vlaanderen gaf in een VVSG-bevraging van 2016 aan dat 'betaalbaar en goed wonen voor iedereen' een van de

belangrijkste uitdaging voor het lokale bestuur in Vlaanderen is. De vluchtelingencrisis versterkt deze nood. Het klein aanbod van sociale huisvesting leidt ertoe dat erkende vluchtelingen en subsidiair beschermden (meestal) voor het vinden van een woning aangewezen zijn op de private huurmarkt. De private huurmarkt staat echter onder druk. Betaalbaarheid van een woning, discriminatie en weinig kennis van de huurmarkt zijn problemen waar ook vluchtelingen bij hun zoektocht naar een woning mee worden geconfronteerd. Uit de VVSG-bevraging blijkt dat de lokale besturen proberen om voor de woonproblematiek een oplossing te vinden.

Onder meer met de CAW's wordt hiervoor samengewerkt. Met de CAW's werd in juli 2016 een samenwerkingsprotocol afgesloten om een goede afstemming te verkrijgen en zo de toegang tot huisvesting en het behoud van een woning te verbeteren. Dit samenwerkingsprotocol is goed gekend en werpt zijn vruchten af. Drie kwart van de respondenten is tevreden over de samenwerking. Toch is er ook nog wat werk voor verschillende CAW's, een kwart van de lokale besturen beoordeelt de samenwerking eerder slecht tot slecht.

Lokale besturen werken behalve met het CAW ook vaak samen met andere spelers. 81% van de lokale besturen werkt voornamelijk samen met de sociale verhuurkantoren (SVK). Gezien het toewijzingssysteem binnen de SVK's gebaseerd is op woonnood en inkomen is dit een vanzelfsprekende samenwerking. Via de SVK's kunnen (een deel van de) erkende vluchtelingen en subsidiair beschermden relatief snel een betaalbare en conforme woning betrekken. Uit de bevraging blijkt dan ook dat verschillende lokale besturen meer investeren in sociale huisvesting en specifiek de SVK's versterken.

Daarnaast wordt ook nog samengewerkt met de verschillende diensten binnen de gemeente, de sociale huisvestingsmaatschappijen en de gemeentelijke woonwinkels.

Gelet op de korte tijd dat erkende vluchtelingen en subsidiair beschermden in het LOI kunnen verblijven (cf. supra), vangen verschillende lokale besturen deze mensen tijdelijk op in hun doorgangswoningen. Volgens de bevraging is dit het geval bij 1 op 5 lokale besturen. Door de opvang in de lokale doorgangswoningen proberen de lokale besturen tijd te winnen om een woning te vinden.

Lokale besturen trachten ook de private huurmarkt meer toegankelijk te maken voor de erkende vluchtelingen en subsidiair beschermden. Concreet zetten heel wat lokale besturen in op

'woonbuddy's': dikwijls zijn dit vrijwilligers die de vluchtelingen helpen om een woning te zoeken of ook daarna begeleiden bij het reilen en zeilen in hun woning. Op die wijze bieden ze een oplossing op het probleem van de onbekendheid van de Vlaamse huurmarkt en kunnen ze zo met de verhuurders de eerste contacten leggen. Woonbuddy's kunnen ook het taalprobleem dat er eventueel is tussen kandidaat-huurder en verhuurder helpen te overbruggen. Sommige lokale besturen maken ook brochures en/of folders op om de werking van de huurmarkt en de huurwetgeving bekend te maken.

7 Onderwijs

De lokale besturen kregen ook heel wat vragen voor ondersteuning van de scholen in hun gemeenten. De meest voorkomende thema's zijn: communicatie met ouders 55%, huiswerkbegeleiding 45%, ouderbetrokkenheid 39%, omgaan met meertaligheid 29%, taalbeleid 25%, onthaal van anderstalige nieuwkomers 23%, omgaan met diversiteit als school 22 %.

8 Opleiding & Werk

De lokale besturen schatten het opleidingsniveau van de meerderheid van meerderjarige asielzoekers laag in. Zo oordeelt 8% van de respondenten dat een grote meerderheid (in casu 60-80%) van die asielzoekers analfabeet is. Gelijktijdig oordeelt bijna de helft (bijna 45%) van de respondenten dat amper 10 tot 20% (een absolute minderheid) hoger onderwijs volgde.

Erkende vluchtelingen mogen werken. Hen toeleiden naar werk hoort dan ook onlosmakelijk bij de begeleiding van OCMW-cliënten.¹ Bijna alle respondenten (91 %) zijn hiermee bezig.

---

¹ Hierbij kort info over de verschillende statuten van asielzoekers, erkende vluchtelingen en subsidiair beschermden.
1. Asielzoekers

Bijna de helft (43 %) heeft een specifieke dienstverlening uitgebouwd en één op drie 32% heeft specifiek maatschappelijk werkers vrijgesteld voor het begeleiden naar werk van deze cliënten. Toch botsen de lokale besturen bij het begeleiden van deze mensen naar werk op heel wat drempels. Bijna allemaal schuiven ze de onkunde van het Nederlands als grootste drempel naar voren (98%), ook het niet beheersen van Engels of Frans wordt door de helft van de respondenten aangeduid als een drempel. De gelijkschakeling van de diploma's vindt meer dan de helft ook een probleem (58 %). Bijna de helft van de respondenten antwoordt dat eveneens psychosociale problemen de zoektocht naar werk belemmeren.

De vluchtelingen in plattelandsgemeenten botsen vaak op vervoersproblemen. Latente onderhuidse discriminatie bij interimkantoren of bedrijven behoren volgens de lokale besturen tot de dagdagelijkse realiteit bij een zoektocht naar werk.

Partner om voor het vinden van werk is uiteraard de VDAB. 85% van de respondenten werkt samen met de VDAB. Drie kwart is tevreden over deze samenwerking, een kwart dus niet. Vooral rond Jobcoaching (56%), Nederlands op de Werkvloer (52%) en Werkplekklere 23% wordt er met de VDAB samengewerkt.

9 Vrijwilligerswerking

Voor de integratie van erkend vluchtelingen en subsidiair beschermden werken de lokale besturen vooral samen met vrijwilligers. Drie kwart van de respondenten werkt samen met vrijwilligers. Vooral het wegwijs maken in de gemeente, Nederlands oefenen en het toeleiden naar vrije tijd en wonen scoren hoog.

-
- Asielzoekers mogen vrijwilligerswerk doen. Ze moeten dat melden aan Fedasil. Lees meer over vrijwilligerswerk op de website [Vreemdelingenrecht](#)
  - Asielzoekers mogen zes maanden na hun asielaanvraag werken, als het CGVS intussen geen negatieve beslissing heeft genomen. Met een arbeidskaart C kunnen ze werken zolang de asielprocedure loopt (ook tijdens een eventuele beroepsprocedure).

2. Erkende vluchtelingen

- Erkende vluchtelingen mogen werken als werknemer en als zelfstandige.

3. Subsidiair beschermden

- Subsidiair beschermden kunnen werken als werknemer met een arbeidskaart C, zolang hun tijdelijk verblijf verlengd wordt.
- Ze kunnen ook werken als zelfstandige, op voorwaarde dat ze een beroepskaart krijgen. Of een beroepskaart wordt toegestaan, hangt af van de activiteit die ze willen uitoefenen. Lees meer over het recht op werken op de website www.vreemdelingenrecht.be (bron Agentschap Integratie en Inburgering).

Opvallend is de veelheid van initiatieven rond oefenkansen Nederlands. Meer dan de helft van de lokale besturen die met vrijwilligers werken, zetten deze vooral in voor oefenkansen Nederlands. De wachttijden en de instapmomenten voor het formele aanbod of de noodzaak van aanvullende praktijkoefeningen verklaren dit fenomeen.

Meer dan de helft van de gemeenten die gebruik maken van vrijwilligers wensen hiervoor (nog beter) ondersteund te worden. Constructief omgaan met diversiteit, vormingen duidelijke taal, het opzetten van een buddywerking en ervaringsuitwisseling staan op het verlanglijstje.

10 Communicatie met anderstaligen

10.1 Sociaal tolken

De bevraging ging zowel naar gemeenten en OCMW'S. Het aanbod van sociaal tolken is bekend bij 60 % van de respondenten. Ook het aanbod van sociaal tolken en vertalers ter plaatse is nog niet overal bekend. Bijna 40 % vraagt betere informatie over het aanbod van sociaal tolken en vertalers, een derde tot de helft van de respondenten heeft de ervaring dat er een tekort is aan sociaal tolken

10.2 NT2 aanbod

Bijna iedereen (88%) is vertrouwd met het formele aanbod van NT2 cursussen. Dat zijn de cursussen Nederlands tweede taal die ook erkende vluchtelingen en subsidiair beschermden moeten volgen.

Opvallend is dat 42% van de respondenten het aanbod in de gemeente en/of regio onvoldoende vindt. De lokale besturen zijn ook weinig betrokken bij het formele aanbod. Betere samenwerking met lokale besturen is een opdracht. Vooral de wachttijd van de cursisten vinden de lokale besturen problematisch. Er is in de praktijk op dit vlak een grote kloof tussen het Vlaamse beleid en de noden die lokaal bestaan.

Voor de Vlaamse overheid "staat een persoon op de wachtlijst wanneer hij de volledige intake in het Huis van het Nederlands heeft doorlopen en niet kan starten in een passende opleiding binnen de termijn van zes maanden."

- Nochtans blijkt uit de bevraging dat vier op vijf respondenten een wachtlijst voor deelnemers tussen 5 en 6 maanden zéér problematisch inschat; 15 % vindt die problematisch; slechts 4 % vindt dit geen probleem. Meer dan de helft (55%) van de respondenten vindt een wachtlijst voor deelnemers tussen 2 en 3 maanden al problematisch, 17% vindt deze zelfs zeer problematisch, 28% vindt van niet.
- 6% vindt een wachtlijst voor deelnemers tussen 3 en 4 maanden niet problematisch, 57% vindt die problematisch en 36% vindt die zeer problematisch.

Volgens 65% van de respondenten duurt de wachttijd voor een formele cursus NT2 twee tot drie maanden. Door de urgentie financieren lokale besturen ook zelf lessen Nederlands. De problematische wachttijden zetten de lokale besturen aan om massaal in te zetten op eigen initiatieven van oefenkansen Nederlands. Voor al deze initiatieven wordt dankbaar gebruik gemaakt van vrijwilligers.

10.3 Taalpromotie: Oefenkansen Nederlands

Zoals al eerder is vermeld, vallen de talrijke en de veelheid van de oefenkansen Nederlands op. Conversatiegroepen scoren het hoogst (59%), gevolgd door vrijwilligerswerk als taal oefenkans (39%), maar ook buddyprojecten(31%), taalkampen voor kinderen en jongeren (29%), laagdrempelig en taalstimulerend socio-cultureel aanbod, taalstimulering binnen de speelpleinwerking (21%) en zelfs taalstimulering binnen de sportclub (10%).

Besluit

1. Voornaamste vaststellingen

- **OCMW's hebben bijgedragen tot een goede opvang van asielzoekers**

Door op korte tijd mee voor voldoende bijkomende opvangplaatsen voor asielzoekers te zorgen², hebben OCMW's bewezen dat ze in staat zijn om op een professionele en accurate wijze een bijdrage te leveren aan het oplossen van maatschappelijke uitdagingen. En dit doen ze ook als er in de praktijk tal van problemen rijzen. Zo is de erg korte termijn –in principe twee maanden (verlengbaar)- die aan erkende vluchtelingen wordt opgelegd om het lokaal opvanginitiatief (LOI) te verlaten, voor meer dan de helft van de besturen niet haalbaar. Voor meer dan de helft ligt de gemiddelde termijn tussen de drie en vier maanden, voor één op vijf is dit zelfs meer dan 5 maanden. Ondanks de dringende oproep van Fedasil om bijkomende LOI-plaatsen te voorzien, bleven tal van opvangplaatsen bij de LOI's leeg staan (in juni 2016 was dit 37%) met financiële gevolgen voor het OCMW. Vandaag hebben meer dan de helft van de OCMW's lege LOI-plaatsen.

Toch heeft dit de OCMW's er niet van weerhouden om op een volwassen manier hun verantwoordelijkheid op te nemen en hebben ze een cruciale rol gespeeld in het bieden van een menswaardige opvang aan wie op de vlucht is. Niettemin moet de federale overheid stilstaan bij een belangrijke vaststelling in de bevraging: meer dan één op drie van de respondenten antwoordt 'neen' op de vraag of ze bereid zijn om in de toekomst nog voor bijkomende opvangplaatsen te zorgen. Niet omdat ze dit niet als hun opdracht zouden beschouwen, wel omdat het gevoel heerst dat ze in deze problematiek een speelbal zijn geweest in het federaal opvangbeleid. De federale overheid heeft uiteraard zelf weinig vat op de instroom van asielzoekers, maar ze heeft wel het risico op de schommelingen in de instroom volledig bij de lokale besturen gelegd, waardoor die zich heel flexibel hebben moeten opstellen en vaak gedwongen waren tot het uitwerken van ad hoc oplossingen. Ze droegen ook het financiële risico voor leegstaande opvangplaatsen.

- **Vluchtelingencrisis zet een lokaal integratiebeleid bovenaan op de agenda**

---

² De OCMW's zorgden op korte termijn voor 2.000 bijkomende plaatsen, wat hun aantal op ongeveer 10.000 bracht

Deze vluchtelingen crisis heeft ongetwijfeld lokaal voor een dynamiek gezorgd, zowel in gemeenten met als zonder Vlaamse subsidie. Ongeveer de helft van de gemeenten kreeg van Vlaanderen een subsidie voor de integratie van vluchtelingen en subsidiair beschermden. Zonder twijfel een goed initiatief. Dat de middelen daarenboven vrij konden worden ingezet om de dienstverlening beter bij de mensen te krijgen en de sturende rol van de gemeenten te versterken, was een goede beslissing. De bevraging toont aan dat de lokale besturen deze beleidsruimte hebben benut om de middelen in te zetten voor een brede waaier van dienstverlening, aangepast aan de lokale context: werk, taalinitiatieven, onthaalbeleid, wooninitiatieven, toeleiders en het zoeken en ondersteunen van vrijwilligers. De Vlaamse subsidie versterkte bestaande initiatieven of zorgde voor een versnelling in de plannen om een lokaal integratiebeleid uit te werken. Lokale besturen worden als eerstelijnsverantwoordelijkheid rechtstreeks met de integratie van de erkende vluchtelingen geconfronteerd. Dat Vlaanderen naast de extra sectorale middelen voor onderwijs, inburgering en werk (VDAB) ook ondersteuning gaf aan lokale besturen is goed beleid. Lokaal kunnen deze middelen immers het best worden ingezet om de hoogste lokale noden te beantwoorden.

- **Massale inzet van vrijwilligers**

Driekwart van de lokale besturen werkt voor de integratie van vluchtelingen en subsidiair beschermden samen met vrijwilligers. Het gaat dan vooral over Nederlands oefenen, het wegwijs maken in de gemeente, en het toeleiden naar vrije tijd en wonen. Opvallend is de veelheid aan initiatieven rond “oefenkansen Nederlands”, het informeel leren van onze taal. Meer dan de helft van de lokale besturen die met vrijwilligers werken, zetten hen hierop in. Meer dan de helft van de gemeenten die met vrijwilligers werken, wenst hiervoor betere ondersteuning. Thema's als constructief omgaan met diversiteit, vormingen duidelijke taal, het opzetten van buddywerking en ervaringsuitwisseling staan op het verlanglijstje.

2. Aandachtspunten voor de toekomst

Het lokale niveau is het best geplaatst om de dagdagelijkse realiteit van de vluchtelingenproblematiek te onderkennen en er gepast op te reageren. Maar er zijn ook knelpunten die een efficiënte lokale aanpak op het terrein bemoeilijken. De VVSG formuleert op basis van de bevraging een aantal concrete aandachtspunten voor de toekomst.

- **Opvang van asielzoekers**

Lokale besturen beschouwen zichzelf als een belangrijke opvangpartner van de federale overheid. Ze hebben hierin ook een jarenlange traditie (sinds 2000). Dat meer dan één derde in de bevraging stelt in de toekomst niet meer geneigd te zijn voor bijkomende opvang te zorgen, is dan ook veelzeggend. Lokale besturen willen als een volwaardige opvangpartner in overleg met de federale overheid en de andere opvangpartners het opvangbeleid mee vorm geven. Minder voldongen feiten en eenzijdige beslissingen en meer overleg en respect voor de lokale context en de rol van de lokale besturen. Dat betekent dat de termijn waarbij erkende vluchtelingen het LOI moeten verlaten redelijk moet zijn. Gelet op de huidige krapte op de huurmarkt is twee maanden écht niet haalbaar, aldus meer dan de helft van de lokale besturen. Voor meer dan de helft ligt die termijn gemiddeld tussen de drie en vier maanden, voor één op vijf is dit gemiddeld vijf maanden. De huidige praktijk met verlengingen bezorgt iedereen (OCMW, Fedasil,...) alleen maar nodeloze lasten. Lokale besturen zouden ook geen financieel risico mogen dragen bij leegstaande LOI-plaatsen, ze doen dit immers in uitvoering van een federale opdracht.

- **Taal is cruciale factor voor (lokale) integratie**

Lokale besturen hebben dagdagelijks te maken met de nieuwkomers in hun gemeenten. Uit de bevraging blijkt vooral dat het verwerven van de Nederlandse taal cruciaal is voor hun integratie. Hoe vlugger deze nieuwkomers lessen Nederlands kunnen volgen, hoe gemakkelijker hun leven wordt. Het is niet enkel een communicatiemiddel, het is ook in vele gevallen een voorwaarde om in de praktijk toegang te krijgen tot werk, een woonst, zelfs gezondheidszorg. Heel vaak spreken deze nieuwkomers immers ook geen andere courante contacttaal zoals Engels of Frans. Vlaanderen heeft de voorbije jaren veel geïnvesteerd in extra NT2 aanbod (Nederlands als tweede taal). Het moet hier op blijven inzetten. Meer samenwerking en afstemming met lokale besturen vormt een belangrijk aandachtspunt bij het creëren van een passend aanbod NT2 in de toekomst. Zo blijkt uit de bevraging immers een grote kloof te bestaan tussen de door de Vlaamse overheid (Volwassenonderwijs) gehanteerde definitie van wachttijden NT2, en hoe die wachttijden op het lokale niveau worden ervaren. Meer dan de helft van de lokale besturen vindt een wachttijd vanaf twee maanden problematisch, bijna één op vijf vindt dit zelfs zeer problematisch, terwijl Vlaanderen kan leven met een wachttijd tot zes maanden. Daarom ontwikkelen lokale besturen opvallend veel eigen

initiatieven om in de tussentijd de taal reeds informeel aan te leren. De inzet van vrijwilligers rond het informeel aanleren van de taal is opvallend: meer dan de helft van de lokale besturen die met vrijwilligers werken, zetten deze vooral hierop in.

Samenwerking opzetten tussen het formeel aanbod en vormen van informeel leren wordt erg belangrijk, en in die zin is een afstemming met de lokale besturen aangewezen.

- **Nood aan structurele Vlaamse financiering van de lokale besturen voor het lokale integratiebeleid**

De VVSG vraagt de Vlaamse regering om blijvend te investeren in een lokaal integratiebeleid en om de steden en gemeenten voldoende ruimte te geven voor het leggen van lokale accenten. Vlaamse financiële ondersteuning is zonder twijfel een stimulans voor het voeren van een lokaal integratiebeleid. De verhoogde instroom van vluchtelingen zoals we die in 2015 kenden is gestabiliseerd, maar de gemeenten worden blijvend geconfronteerd met de uitdaging van (anderstalige) nieuwkomers. Naast de vele erkende vluchtelingen en subsidiair beschermden zijn er immers nog veel andere nieuwkomers in de gemeenten (bijvoorbeeld door intra-Europese migratie), die vaak op dezelfde problemen botsen. Bovendien mogen we niet vergeten dat het Vlaamse inburgeringsbeleid nog relatief jong is. Het investeren in een integratiebeleid moet dan ook een blijvend aandachtspunt vormen voor de Vlaamse overheid. Naast de tijdelijke subsidiëring voor die gemeenten die het meest met de integratie van erkende vluchtelingen geconfronteerd worden, bestaan er vandaag twee andere subsidielijnen voor lokaal integratiebeleid. Zo werd een structurele subsidie ingevoerd voor lokaal integratiebeleid waarvoor die gemeenten in aanmerking komen die aan bepaalde criteria voldoen: ten minste 10% van de personen die in de gemeente wonen zijn van vreemde herkomst of minstens 1000 personen in de gemeente zijn van vreemde herkomst (BVR, decreet betreffende het integratiebeleid). In 2014 voldeden 109 van de 308 gemeenten aan deze criteria. We mogen veronderstellen dat dat aantal ondertussen wellicht is opgelopen tot de helft van de gemeenten. Nochtans krijgen omwille van budgettaire beperkingen momenteel slechts 58 gemeenten effectief subsidies van Vlaanderen om zo'n lokaal integratiebeleid te implementeren. De VVSG vraagt dat alle gemeenten die aan de Vlaamse criteria voldoen aanspraak kunnen maken op de Vlaamse subsidies. Een tweede subsidielijn werd in 2015 opgestart door minister Homans en is een projectsubsidie voor intergemeentelijke samenwerking. Momenteel genieten 24 gemeenten, ondergebracht in 7

samenwerkingsverbanden, van deze subsidie. Nog tien andere Intergemeentelijke samenwerkingsverbanden hadden aanvankelijk een dossier ingediend, maar wegens onvoldoende middelen werd hun aanvraag niet gehonoreerd. Deze subsidie is bovendien tijdelijk en loopt tot eind 2018. Ook hier dringt de VVSG aan op een continuering en uitbreiding van deze subsidielijijn.

- **Nood aan betaalbaar en goed wonen voor iedereen**

Voor de OCMW's in Vlaanderen worstelen met deze problematiek, en worden zo goed als dagelijks met concrete vragen naar betaalbaar en behoorlijk wonen geconfronteerd. Mensen die aankloppen bij het OCMW, hebben het extra moeilijk om de eindjes aan elkaar te knopen. Woonkosten wegen voor hen zwaar door en een goede, betaalbare woning vinden is niet eenvoudig. De bevraging toont expliciet aan dat de vluchtelingencrisis het probleem van het moeilijk vinden van een betaalbare en kwaliteitsvolle woning op de private huurmarkt heeft versterkt. De Vlaamse Woonraad spreekt in dit verband zelfs over een verdere uitdieping van het probleem van de onderste lagen op de private huurmarkt.

De grote drempel blijft het tekort aan betaalbare en sociale woningen, en wordt nog versterkt door discriminatie die op de woningmarkt heerst. Erkende vluchtelingen en subsidiair beschermden hebben bovendien weinig kennis van de huisvestingsmarkt in Vlaanderen. De korte uitstroomtijd van asielzoekers uit de opvangcentra zorgt voor een bijkomende druk, waardoor sommigen zelf ook heel snel willen vertrekken en het risico bestaat dat asielzoekers opteren voor niet-duurzame huisvesting bij familie of vrienden om vrij kort nadien terug op straat te staan. Bovendien moeten heel wat gezinsherenigers opnieuw op zoek gaan naar een andere woning wanneer hun familie hen in ons land komt vervoegen omdat hun woning niet voldoet aan de noden van het herenigde gezin. De bevraging bevestigt het recent advies van de Vlaamse Woonraad over een heuse wooncrisis en ook een eerdere VVSG-bevraging uit 2016 waar burgemeesters en OCMW-voorzitters al aangaven dat betaalbare huisvesting de voornaamste uitdaging is voor lokale besturen. Lokale besturen nemen diverse acties om hierop een antwoord te formuleren: ze begeleiden mensen met het vinden van een woning, al dan niet met vrijwilligers, ze proberen de toegang tot de private huurmarkt te vergroten door gebruik te maken van doorgangswoningen of door in te zetten op een groter lokaal aanbod van betaalbare en sociale woningen. Maar de huisvestingsproblematiek overstijgt het lokale niveau. De druk op de onderste segmenten van de private huurmarkt verlichten en het vergroten van het sociaal woningaanbod is geen opdracht voor de lokale besturen alleen. De

woonproblematiek moet dan ook een oplossing krijgen in samenwerking tussen verschillende actoren en tussen verschillende bestuursniveaus. Zo moeten meer mensen die op de wachtlijst staan voor een sociale woning van Vlaanderen een huurpremie krijgen.

- **Vlaamse dienstverlening moet de mensen beter bereiken; mensen moeten er terecht kunnen**

Uit de bevraging blijkt een zeer grote tevredenheid over de huisarts en de apotheker. Ze zijn zeer aanwezig in de gemeente en vaak is er een samenwerkingsovereenkomst met het lokale bestuur zodat mensen er vlot terecht kunnen.

Maar de bevraging maakt ook zichtbaar dat mensen vaak ook niet terecht kunnen waar ze moeten zijn met hun problemen. De vluchtelingencrisis heeft de problematiek van de toegankelijkheid van dienstverlening nog versterkt en dat op verschillende beleidsdomeinen: onderwijs, werk, wonen, welzijn... Dit moet beter. Vaak gaat het om diensten die door Vlaanderen erkend en gesubsidieerd zijn. De VVSG vraagt hier inspanningen van Vlaanderen. Gemeenten kunnen pas een goed lokaal integratiebeleid voeren als ze kunnen rekenen op een goed, toegankelijk en aangepast aanbod van diensten op hun grondgebied. Zeker de psychosociale hulpverlening en de gespecialiseerde gezondheidszorg moeten laagdrempeliger en meer bereikbaar worden voor nieuwkomers. Bijna de helft van de lokale besturen stelt dat 40 tot 60% van de vluchtelingen psychosociale begeleiding kan gebruiken. Vooral stress, depressie, lichamelijke klachten (hoofdpijn, hartkloppingen...), slaapproblemen komen heel vaak voor. Bijna driekwart van de respondenten zeggen dat er onvoldoende aanbod is.

Deze problematiek geldt niet enkel voor de grotere steden. Ook kleine gemeenten vangen heel wat vluchtelingen op en helpen ze daarna bij het integratieproces. In die context ondervinden ze hoe moeilijk bereikbaar en toegankelijk bepaalde diensten zijn, zoals de CGG's (Centra Geestelijke Gezondheidszorg) en de meer gespecialiseerde zorg. De belangrijkste drempels waarop de lokale besturen bij zorgversterkers botsen, zijn de drempelvrees om de nieuwkomers te behandelen wegens de taalproblemen en de bijkomende administratieve verplichtingen. Nieuwkomers vragen bovendien vaak een meer arbeidsintensieve behandeling, wat ook heel wat zorgverstrekkers afschrikt. Tenslotte spelen in deze ook culturele verschillen, waarover de betrokken partijen weinig expertise in huis hebben. Deze toegankelijkheidsproblemen zijn niet nieuw, maar de huidige vluchtelingencrisis maakt ze wel acuut...

- **Versterk het Agentschap Integratie en Inburgering in haar ondersteuningsrol voor lokale besturen**

Naast het financieel ondersteunen van de lokale besturen vraagt de VVSG dat de Vlaamse overheid de lokale besturen ook blijvend op andere manieren ondersteunt. Het Agentschap Integratie en Inburgering vormt hierbij een belangrijke partner. Het Agentschap ondersteunt de gemeenten met het opzetten van een lokaal integratiebeleid, onthaalbeleid van nieuwkomers, invoeren van een taalbeleidsplan, geeft vormingen hoe het best met anderstalige nieuwkomers wordt gecommuniceerd, hoe te werken met sociaal tolken enz. Uit de bevraging blijkt dat lokale besturen erg tevreden zijn over de samenwerking met het Agentschap. De ondersteuning van het Agentschap is echter niet enkel nodig en nuttig voor die gemeenten die al Vlaamse middelen voor een lokaal integratiebeleid krijgen, maar vooral ook voor de andere gemeenten. De VVSG apprecieert dat Minister Homans dit ook uitdrukkelijk als een opdracht voor het Agentschap ziet, maar dan moet het wel de nodige middelen krijgen om al deze extra vragen voor begeleiding en ondersteuning te kunnen beantwoorden.

- **Registreer en verspreid de goede praktijken en leer van mekaar**

De VVSG bevraging toont aan dat er in heel wat gemeenten mede dankzij de Vlaamse subsidies vele mooie initiatieven zijn genomen rond de integratie van erkende vluchtelingen. Het is belangrijk om deze goede praktijken in kaart te brengen en te zorgen dat ze verspreid worden over zoveel mogelijk Vlaamse gemeenten. De VVSG wil hierin alvast een rol blijven spelen. De Vlaamse overheid kan tenslotte ook zelf veel leren uit deze lokale praktijken en zo haar ruime dienstverlening over alle beleidssectoren heen zelf veel toegankelijker te maken. De VVSG wil hierbij graag aan meewerken.

Bijlage 1: Verdeling Vlaamse middelen

1. 101 Gemeenten die zowel eerste schijf als tweede schijf hebben gekregen

AALST	GENK	LEOPOLDSBURG	SCHERPENHEUVEL-ZICHEM
ALKEN	GENT	LEUVEN	SINT-NIKLAAS
ALVERINGEM	HALLE	LICHTERVELDE LIER	SINT-PIETERS- LEEUW
ANTWERPEN	HAMONT-ACHEL	LINT	TEMSE
ARENDONK	HARELBEKE	LOKEREN	TIELT
ASSE	HASSELT	LOMMEL	TIENEN
BEERSEL	HECHTEL-EKSEL	LUBBEEK	TONGEREN
BERLARE	HEIST-OP-DEN-BERG	MAASEIK	TORHOUT
BEVEREN	HERENTALS	MAASMECHELEN	TURNHOUT
BILZEN	HEUSDEN-ZOLDER	MALDEGEM	VILVOORDE
BOOM	HOLSBEEK	MECHELEN	WAASMUNSTER
BRASSCHAAT	HOUTHALEN- HELCHTEREN	MENEN	WAREGEM
BRECHT	IEPER	MERKSPLAS	WETTEREN
BREDENE	INGELMUNSTER	MOL	WEVELGEM
BRUGGE	IZEGEM	MORTSEL	WILLEBROEK
DAMME	KALMTHOUT	NEERPELT	WINGENE
DE PANNE	KAPellen	OOSTENDE	ZAVENTEM
DENDERLEEuw	KNESSELARE	OUDENAARDE	ZELE
DENDERMONDE	KNOKKE-HEIST	OUD-HEVERLEE	ZOERSEL
DESTELBERGEN	KOKSIJDE	OVERPELT	ZWIJNDRECHT
DIEST	KONTICH	POPERINGE	
DILBEEK	KORTRIJK	PUTTE	
EDEGEM	KRUIBEKE	PUURS	
EEKLO	LANAKEN	RANST	
EVERGEM	LANGEMARK- POELKAPELLE	RAVELS	
GEEL	LEBBEKE	ROESELARE	

2. 9 gemeenten die tweede schijf kregen

BLANKENBERGE ERPE-MERE GERAARDSBERGEN	GISTEL HAMME KAPELLE-OP-DEN-BOS	OOSTKAMP SINT-GENESIUS-RODE STEKENE
---	---------------------------------------	---

3. 55 Gemeenten die eerste schijf kregen maar geen tweede schijf

ARDOOIE	DIEPENBEEK	LOCHRISTI	RUMST
AS	DIKSMUIDE	LONDERZEEL	SCHOTEN
ASSENEDE	ESSEN	MALLE	SINT-MARTENS- LATEM
AVELGEM	GINGELOM	MEEUWEN- GRUITRODE	TIELT-WINGE
BAARLE-HERTOG	HAACHT	MERELBEKE	VEURNE
BALEN	HERENT	MEULEBEKE	WACHTEBEKE
BEERSE	HOEGAARDEN	NIEL	WEMMEL
BERINGEN	HOOGLEDE	NIEUWPOORT	WIJNEGEM
BOCHOLT	HULSHOUT	NINOVE	ZEDELGEM
BOECHOUT	KASTERLEE	OPWIJK	ZEMST
BORNEM	KORTENBERG	PEER	ZONHOVEN
BREE	KUURNE	RETIE	ZOTTEGEM
DE HAAN	LENDELEDE	RIJKEVORSEL	ZUTENDAAL
DESSEL	LENNIK	RONSE	

4. 143 Gemeenten die geen subsidies kregen

AALTER	HEMIKSEM	LINKEBEEK	SINT-KATELIJNE-WAVER
AARSCHOT	HERENTHOUT	LINTER	SINT-LAUREINS
AARTSELAAR	HERK-DE-STAD	LO-RENINGE	SINT-LIEVENS-HOUTEM
AFFLIGEM	HERNE	LOVENDEGEM	SPIERE-HELKIJN
ANZEGEM	HERSELT	LUMMEN	STABROEK
BEERNEM	HERSTAPPE	MAARKEDAL	STADEN
BEGIJNENDIJK	HERZELE	MACHELEN	STEENOKKERZEEL
BEKKEVOORT	HEUVELLAND	MEERHOUT	TERNAT
BERLAAR	HOEILAART	MEISE	TERVUREN
BERTEM	HOESELT	MELLE	TESSENDERLO
BEVER	HOOGSTRATEN	MERCHTEM	TREMELO
BIERBEEK	HOREBEKE	MESEN	VLETEREN
BONHEIDEN	HOUTHULST	MIDDELKERKE	VOEREN
BOORTMEERBEEK	HOVE	MOERBEKE	VORSELAAR
BORGLOON	HULDENBERG	MOORSLEDE	VOSSOLAAR
BORSBEEK	ICHTEGEM	NAZARETH	WAARSCHOOT
BOUTERSEM	JABBEKE	NEVELE	WELLEN
BRAKEL	KAMPENHOUT	NIEUWERKERKEN	WERVIK
BUGGENHOUT	KAPRIJKE	NIJLEN	WESTERLO
DE PINTE	KEERBERGEN	OLEN	WEZEMBEEK-OPPEM
DEERLIJK	KINROOI	OOSTERZELE	WICHELEN
DEINZE	KLUISBERGEN	OOSTROZEBEKE	WIELSBEKE
DENTERGEM	KOEKELARE	OPGLABBEEK	WOMMELGEM
DILSEN-STOKKEM	KORTEMARK	OUDENBURG	WORTEGEM-PETEGEM

DROGENBOS	KORTENAKEN	OUD-TURNHOUT	WUUSTWEZEL
DUFFEL	KORTESSEM	OVERIJSE	ZANDHOVEN
GALMAARDEN	KRAAINEM	PEPINGEN	ZELZATE
GAVERE	KRUISSHOUTEM	PITTEM	ZINGEM
GEETBETS	LAAKDAL	RIEMST	ZOMERGEM
GLABBEEK	LAARNE	ROOSDAAL	ZONNEBEKE
GOOIK	LANDEN	ROTSELAAR	ZOUTLEEUV
GROBBENDONK	LEDE	RUISELEDE	ZUIENKERKE
HAALTERT	LEDEGEM	SCHELLE	ZULTE
HALEN	LIEDEKERKE	SCHILDE	ZWALM
HAM	LIERDE	SINT-AMANDS	ZWEVEGEM
HEERS	LILLE	SINT-GILLIS- WAAS	

Bijlage 2: Gemeenten die subsidies ontvangen voor integratiebeleid

Aalst	Heist-Op-Den-Berg	Roeselare
Antwerpen	Heusden-Zolder	Ronse
Asse	Houthalen-Helchteren	Sint-Katelijne-Waver
Beersel	Izegem	Sint-Niklaas
Beringen	Kortrijk	Sint-Pieters-Leeuw
Boom	Landen	Sint-Truiden
Brugge	Leopoldsburg	Temse
Denderleeuw	Leuven	Ternat
Diest	Liedekerke	Tienen
Dilbeek	Lier	Turnhout
Dilsen-Stokkem	Lokeren	Vilvoorde
Geel	Lommel	Waregem
Genk	Maasmechelen	Wemmel
Gent	Machelen	Wetteren
Geraardsbergen	Mechelen	Willebroek
Grimbergen	Menen	Zaventem
Halle	Mol	Zele
Ham	Mortsel	Zemst
Harelbeke	Ninove	
Hasselt	Oostende	

Ministerieel Besluit van 3 november 2013 houdende de bepaling van de lijst van steden en gemeenten die in aanmerking komen voor een lokale integratiesubsidie voor de beleidscyclus 2014-2019. Om in aanmerking te komen voor subsidies voor een lokaal integratiebeleid moet een stad of een gemeente voldoen aan verschillende voorwaarden. De voorwaarden om in te stappen staan in het uitvoeringsbesluit (BVR 26.10 2012) (artikel 2) van het decreet van 28 april 1998 betreffende het Vlaams integratiebeleid.

"Een stad of gemeente, als vermeld in artikel 30, § 3, eerste en tweede lid, van het decreet van 28 april 1998, komt in aanmerking voor een integratiesubsidie voor zover die stad of gemeente aan de volgende voorwaarden voldoet:

1° uit de meest recente datareeks waarover de Studiedienst van de Vlaamse Regering beschikt, blijkt dat ten minste 10% van de personen die in de gemeente wonen, personen van vreemde herkomst zijn of dat ten minste 1 000 personen die in de gemeente wonen, personen van vreemde herkomst zijn; 2° de gemeente neemt de regiefunctie op, vermeld in artikel 28 van het decreet van 28 april 1998; 3° in de strategische meerjarenplanning wordt een lokale invulling gegeven aan het integratiebeleid, vermeld in artikel 4, § 1 en § 2, van het voormelde decreet en aan alle beleidsprioriteiten, vermeld in artikel 3; 4° in de strategische meerjarenplanning worden indicatoren geformuleerd voor de opvolging van het lokale integratiebeleid; 5° de stad of gemeente staat op de lijst, vermeld in artikel 5."

Artikel 5

"De minister maakt uiterlijk op 30 oktober van het jaar waarin de lokale verkiezingen plaatsvinden een lijst bekend van de steden en gemeenten die op dat moment een integratiesubsidie ontvangen met het bedrag waarop ze, gezien de verdelingscriteria, recht hebben indien voldaan aan de voorwaarden zoals voorop gesteld onder artikel 2 van dit besluit.

De minister kan die lijst jaarlijks, en uiterlijk op 30 oktober, aanvullen met bijkomende steden en gemeenten, voor zover er voldoende extra middelen op de begroting beschikbaar zijn. Die extra steden en gemeenten komen in aanmerking voor een lokale integratiesubsidie voor de resterende periode van de strategische meerjarenplanning.

Wanneer de vraag naar integratiesubsidies de beschikbare begrotingskredieten overschrijdt, zullen de extra steden en gemeenten die het sterkst scoren op de verdelingscriteria eerst in aanmerking komen voor integratiesubsidies.

De minister bepaalt de procedure voor het tussentijds instappen.../..."

http://www.vvsg.be/sociaal_beleid_en_werk/Etnisch-culturele_diversiteit/integratiebeleid/Documents/BVR_integratie_beleid_04112013.pdf

Vanaf 2016 zijn de sectorale middelen van verschillende subsidielijnen waaronder lokaal integratiebeleid naar het gemeentefonds overgeheveld.

Bijlage 3 Gemeenten die in aanmerking komen voor de subsidie op voorwaarde dat er bijkomende middelen waren voor de begroting 2015.

Aarschot	Herent	Oudenaarde
Aartselaar	Hoeilaart	Overijse
Affligem	Hoogstraten	Overpelt
Balen	Knokke-Heist	Rumst
Bertem	Kontich	Scherpenheuvel-Zichem
Beveren	Kortenberg	Schoten
Bilzen	Kruibeke	Sint-Genesius-Rode
Borsbeek	Kuurne	Spiere-Helkijn
De Panne	Lanaken	Steenokkerzeel
Dendermonde	Lebbeke	Tervuren
Destelbergen	Londerzeel	Wervik
Diepenbeek	Lummen	Wevelgem
Drogenbos	Maaseik	Westerlo
Duffel	Maldegem	Wezembeek-Oppem
Eeklo	Merchtem	Zoersel
Hamme	Mesen	Zutendaal
Hemiksem	Neerpelt	Zwijndrecht

Lijst van steden en gemeenten die vanaf 2015 een lokaal integratiebeleid wensen te voeren en de hoogte van het principieel toe te kennen jaarlijks subsidiebedrag vanaf 2015.

Deze steden en gemeenten zullen de subsidie slechts effectief ontvangen:

* indien ze voldoen aan alle voorwaarden zoals bepaald in artikel 2 van het BVR van 26 oktober 2012

* indien er voldoende bijkomende middelen worden voorzien op de Vlaamse begroting 2015
Uiterlijk op 30 oktober 2014 zal de minister bevoegd voor integratie met een MB de lijst bekend maken van de bijkomende gemeenten waarvoor er in principe middelen voorzien werden op de begroting 2015 (mei 2014). De bijkomende middelen waren er niet, dus bovenstaande gemeenten hebben geen middelen gekregen.

Bijlage 4: Projectsubsidies Intergemeentelijke Samenwerking (IGS): (projectoproep 2015)

Projectoproep

De projectsubsidie is éénmalig voor een beperkte periode die ten vroegste begint op 1 december 2015 en ten laatste afloopt op 30 november 2018. Oproep was gelanceerd in juni 2015.

Toegekende Subsidies

De projectsubsidie is éénmalig voor een beperkte periode die ten vroegste begint op 1 december 2015 en ten laatste afloopt op 30 november 2018.

- BAM: Borsbeek, Aartselaar, Mortsel
- Midden-Kempen: Grobbendonk, Herentals, Kasterlee, Lille, Olen, Vorselaar
- Ninove, Zottegem, Herzele, Erpe-Mere, Brakel
- Lebbeke, Dendermonde, Buggenhout
- Wemmel, Wezembeek-Oppem, Drogenbos, Linkebeek, Sint-Genesius Rode
- Affligem, Liedekerke, Denderleeuw
- Wintegratie: Koksijde, De Panne, Nieuwpoort en Veurne

IGS zonder subsidies

-Noord-Limburg: Bocholt, Bree, Hamont-Achel, Hechtel-Eksel, Lommel, Meeuwen-Gruitrode, Neerpelt, Overpelt, Peer. Geen subsidies gekregen omdat ze een OCMW-vereniging waren, toch beslist om op dit thema in te zetten met eigen middelen
Bovenstaande IGS was een samenwerkingsverband van OCMW's en kregen daarom geen subsidies (beantwoordde niet aan voorwaarden projectsubsidies, geen IGS zoals decreet IGS oplegt).

Bijlage 5: Info Inburgering: wie is inburgeraar?³

1.1 Verplichte inburgeraars

1. De volgende inburgeraars zijn verplicht een inburgeringstraject te volgen:

•Vreemdelingen die tegelijk aan de volgende voorwaarden voldoen:

•Ze zijn 18 jaar of ouder.

•Ze zijn ingeschreven in het Rijksregister.

•Ze wonen in een gemeente van het Vlaamse Gewest.

•Ze hebben voor het eerst een verblijfstitel van meer dan drie maanden.

2. Belgen die tegelijk aan de volgende voorwaarden voldoen:

•Ze zijn 18 jaar of ouder.

•Ze zijn geboren buiten België.

•Minstens een van hun ouders is buiten België geboren.

•Ze zijn voor het eerst niet langer dan twaalf opeenvolgende maanden in het Rijksregister ingeschreven.

3. Anderstalige minderjarige nieuwkomers die achttien jaar worden op het moment dat ze nog geen twaalf opeenvolgende maanden voor het eerst met een verblijfstitel van meer dan drie maanden in het Rijksregister zijn ingeschreven.

4. Inburgeraars die bedienaar van een eredienst zijn in een door de Vlaamse overheid erkende plaatselijke kerk- of geloofsgemeenschap.

Verplichte inburgeraars die hun plicht niet nakomen en rechthebbende inburgeraars die hun inburgeringscontract niet naleven, kunnen een administratieve geldboete krijgen.

---

³ Bron: Agentschap Integratie - Inburgering

Het systeem van administratieve geldboetes is niet van kracht in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest.

1.2 Vrijstelling van de plicht tot inburgering

De volgende inburgeraars zijn vrijgesteld van de plicht tot inburgering:

- Burgers van een lidstaat van de Europese Unie, de Europees Economische Ruimte en Zwitserland en hun familieleden. Deze vrijstelling geldt niet voor familieleden van Belgen en inburgeraars met de Belgische nationaliteit die hierboven vermeld staan.
- Inburgeraars die al een attest van inburgering hebben behaald.
- Inburgeraars die door een ernstige ziekte of handicap niet in staat zijn een inburgeringstraject te volgen.
- Inburgeraars die een getuigschrift of diploma hebben behaald in het Belgische of Nederlandse onderwijs.
- Inburgeraars die een volledig schooljaar onthaalonderwijs gevolgd hebben
- Inburgeraars die 65 jaar of ouder zijn.
- Arbeidsmigranten die een verblijfsstatuut hebben dat tijdelijk is maar dat kan leiden tot een definitief verblijf.

De laatste vier vrijstellingsgronden gelden niet voor inburgeraars die bedienaar van een eredienst zijn in een door de Vlaamse overheid erkende plaatselijke kerk- of geloofsgemeenschap.

1.3 Wie heeft recht op een inburgeringstraject?

Iedereen die in een gemeente in het Vlaams of Brussels gewest ingeschreven is in het Rijksregister (dus het bevolkingsregister, het vreemdelingenregister of het wachtregister):

- als vreemdeling met een wettig verblijf in België, tenzij als dat verblijfsstatuut niet langer dan een jaar kan duren (ook niet na verlenging), en tenzij als het gaat om een asielzoeker van wie de asielprocedure nog geen vier maanden loopt
- of als Belg die in het buitenland geboren is én van wie minstens één ouder ook in het buitenland geboren is

1.4 Welke vreemdelingen behoren niet tot de doelgroep van inburgering?

Vreemdelingen die niet ingeschreven worden in het Rijksregister:

- toeristen (met alleen een aankomstverklaring)
- diplomaten
- vreemdelingen zonder wettig verblijf.

Vreemdelingen die uitgesloten zijn van de doelgroep:

- asielzoekers van wie de asielprocedure nog geen vier maanden loopt
- vreemdelingen met een verblijfsstatuut dat niet langer dan een jaar kan duren, ook niet na verlenging .

Bijlage 6: Lijst van de lokale besturen die hebben deelgenomen aan de bevraging

Aalst	Herk-De-Stad	Nijlen
Aalter	Herne	Ninove
Aarschot	Herselt	Olen
Affligem	Heusden-Zolder	Oostende
Alveringem	Heuvelland	Oosterzele
Antwerpen	Hoegaarden	Oostkamp
Anzegem	Hoeilaart	Opglabbeek
Ardooie	Hoeselt	Opwijk
As	Houthalen-Helchteren	Oudenaarde
Asse	Houthulst	Oud-Heverlee
Baarle-Hertog	Hulshout	Overijse
Balen	Ieper	Overpelt
Beerse	Ingelmunster	Peer
Beersel	Izegem	Pittem
Begijnendijk	Jabbeke	Poperinge
Bekkevoort	Kalmthout	Puurs
Beringen	Kampenhout	Ranst
Berlaar	Kapellen	Retie
Bertem	Kapelle-Op-Den-Bos	Riemst
Beveren	Kaprijke	Roeselare
Bilzen	Kasterlee	Ronse
Blankenberge	Keerbergen	Rotselaar
Bocholt	Kinrooi	Schelle
Boechout	Knesselare	Scherpenheuvel-Zichem
Bonheiden	Knokke-Heist	Schilde
Boom	Koksijde	Schoten
Boortmeerbeek	Kontich	Sint-Amands

Borsbeek	Kortemark	Sint-Gillis-Waas
Boutersem	Kortenbergh	Sint-Katelijne-Waver
Brakel	Kortesseem	Sint-Laureins
Brecht	Kortrijk	Sint-Martens-Latem
Bredene	Kruibeke	Sint-Niklaas
Brugge	Kruishoutem	Sint-Pieters-Leeuw
Buggenhout	Kuurne	Sint-Truiden
Damme	Landen	Spiere-Helkijn
De Panne	Ledegem	Stabroek
Deerlijk	Lendelede	Staden
Denderleeuw	Lennik	Steenokkerzeel
Dendermonde	Leopoldsburg	Stekene
Dentergem	Leuven	Temse
Dessel	Lichtervelde	Ternat
Diepenbeek	Liedekerke	Tielt
Diest	Lier	Tielt-Winge
Diksmuide	Lierde	Tienen
Dilbeek	Lille	Tongeren
Dilsen-Stokkem	Lommel	Torhout
Drogenbos	Londerzeel	Tremelo
Duffel	Lo-Reninge	Turnhout
Edegem	Lovendegem	Veurne
Eeklo	Lubbeek	Vilvoorde
Erpe-Mere	Lummen	Waarschoot
Essen	Maarkedal	Wachtebeke
Evergem	Maasmechelen	Waregem
Gavere	Machelen	Wellen
Geel	Maldegem	Wemmel
Geetbets	Mechelen	Wevelgem
Genk	Meerhout	Wezembeek-Oppeem

Gent	Meeuwen-Gruitrode	Wichelen
Geraardsbergen	Meise	Wielsbeke
Grobbendonk	Melle	Wijngem
Haacht	Menen	Willebroek
Haaltert	Merchtem	Wommelgem
Halle	Merelbeke	Wuustwezel
Ham	Merksplas	Zandhoven
Hamont-Achel	Middelkerke	Zaventem
Harelbeke	Moerbeke	Zedelgem
Hasselt	Mol	Zele
Hechtel-Eksel	Moorslede	Zemst
Heers	Mortsel	Zingem
Heist-Op-Den-Berg	Nazareth	Zomergem
Hemiksem	Neerpelt	Zonnebeke
Herent	Nevele	Zoutleeuw
Herentals	Niel	Zuienkerke
Herenthout	Nieuwerkerken	Zwevegem